

RIKSDAGENS PROTOKOLL.

1909. Första Kammaren. N:o 26.

Torsdagen den 8 april.

Kammaren sammanträdde kl. 3 e. m.

Herr statsrådet *Swartz* aflämnade Kungl. Maj:ts nedannämnda nådiga propositioner till Riksdagen:

1:o) angående uppförande af nytt ridhus vid krigsskolan å Karlberg;

2:o) angående understöd åt f. d. regementssadelmakaren A. O. Rosenqvist m. fl.;

3:o) angående pension å allmänna indragningsstaten åt sergeanten af första klassen vid lifregementets husarer F. E. Eklundh;

4:o) angående pension å allmänna indragningsstaten åt sergeanten af första klassen vid Hallands regemente A. J. Lindskog;

5:o) angående pension å allmänna indragningsstaten för en del vid Karl Gustafs stads gevärsfaktori anställda arbetsförmän och arbetare;

6:o) angående täckande af en å anslaget till lega af hästar för kavalleriets, artilleriets, ingenjörtruppernas och trängens exercis år 1907 uppkommen brist;

7:o) angående efterskänkande af fordringsbelopp hos stärbhusdelägarna efter f. d. fanjunkaren J. W. Toll;

8:o) angående ombyggnad och utvidgning af Västernorrlands regementes skjutbana vid Sollefteå;

9:o) angående beredande af pension från allmänna indragningsstaten åt en del vid Karlsborgs fästningsbyggnad anställda arbetare m. fl.;

10:o) angående förhöjning i de från Vadstena krigsmanshuskassa till afskedadt manskap utgående underhållsbelopp m. m.;

11:o) med förslag till förordning om ersättning i anledning af kroppsskada, ådragen under militärtjänstgöring, lag om ändring i vissa delar af värnpliktslagen den 14 juni 1901, och förordning angående den fond, ur hvilken skall utgå ersättning, som enligt förordningen om ersättning i anledning af kroppsskada, ådragen

under militärtjänstgöring, tillkommer volontär vid hären eller någon, som tillhör flottans eller kustartilleriets stammanskap;

12:o) med förslag till lag om ändrad lydelse af § 16 i värnpliktslagen den 14 juni 1901;

13:o) angående förhöjning i pensioner, som från flottans pensionskassa utgå till afskedadt manskap;

14:o) angående användande af allmänna besparingar å rikstatsens femte hufvudtitel till anskaffning af sjukvårdsutredning för Karlskrona fästning m. m.;

15:o) angående befrielse för styckjunkaren Samuel Hedborg m. fl. från ådömd ersättningsskyldighet;

16:o) angående pension å allmänna indragningsstaten till arbetaren vid Karlskrona fästningsbyggnad Anders Johan Olsson och murareförmannen därstädes Peter Månsson Hultgren;

17:o) angående pension å allmänna indragningsstaten åt tvätteriförestånderskan och arbetsledarinnan vid centralfängelset i Göteborg Maria Charlotta Kristoffersson, född Jakobsdotter Nylén;

18:o) angående beredande af ytterligare medel för utlåning från fonden för rederinäringsens understödjande;

19:o) angående beredande af pension åt förre arbetsförmannen Karl Gustaf Karlsson;

20:o) angående inköp för statsverkets räkning af fastigheten under n:is 50 och 51 i kvarteret Blasieholmen i Stockholm;

21:o) angående förslag till lag om ändrad lydelse af 2 och 5 §§ i lagen den 11 oktober 1907 angående civila tjänstinnehafvares rätt till pension;

22:o) angående understöd till gränsridaren Karl Johan Rautios i Pello änka Hanna Maria Isaksdotter, född Muotka, och makarnes fyra minderåriga barn;

23:o) angående rätt för jordägare att inlösa till statsverket indragna hospitalsräntor m. m.;

24:o) angående bestämmande af vissa afgifter i sammanhang med anordnande af inrikes inkassering rörelse genom postverket m. m.;

25:o) angående pension åt extra ordinarie kontorsskrifvarna vid statens järnvägar Gustaf Wilhelm Segerman och Carl Adolf Unander;

26:o) angående bestämmande af aflöningsförmånerna åt öfveringenjören vid kraftverket vid Trollhättan;

27:o) angående förvärf af ingenjören Ernst Stridsberg tillhöriga områden å Västra Malgön;

28:o) angående fördelning af de medel, som komma att under år 1909 och 1910 afsättas till främjande af nykterhet och motarbetande af dryckenskapens följder;

29:o) angående upplåtelse af kronan tillhörande jordägareandelar i grufvor;

30:o) angående upplåtelse af rätt till bearbetande af icke inmutningsbara mineralfyndigheter å kronojord;

31:o) angående ny aflöningsstat för länsveterinärerna;

32:o) angående försäljning af vissa områden från det till kronopark inköpta hemmanet n:o 25 a i Hede kyrkby i Jämtlands län;

33:o) angående försäljning af ett område från förra härads-skrifvarbostället Viarp n:o 4 i Malmöhus län;

34:o) angående försäljning af en lägenhet från förra militiebostället Vädbjörntorp n:o 1 Skaraborgs län; samt

35:o) angående försäljning af hemmanet Grönetomt n:o 1 i Skaraborgs län.

Justerades protokollen för den 27 och 30 mars samt den 1 april 1909.

Upplästes och lades till handlingarna följande till kammaren inkomna protokoll:

Protokoll, hållet inför statsrådet och chefen för justitiedepartementet den 5 april 1909.

Fullmakt hade inkommit, utvisande att vid riksdagsmannaval, som den 3 april 1909 förrättats af Jönköpings läns lands-ting, bruksägaren *Carl Emil Bernhard Spånberg* blifvit utsedd att för en tid af nio år från nämnda dag vara ledamot af Riksdagens Första Kammare.

Vid den granskning af fullmakten, som företogs inför statsrådet och chefen för justitiedepartementet samt vidare af vederbörande fullmäktige i riksbanken och riksgäldskontoret, förekom mot fullmakten icke någon anmärkning; och skulle öfver hvad sålunda förekommit protokoll meddelas Första Kammaren, hvarjämte fullmakten skulle till kammaren öfverlämnas.

Enligt uppdrag

C. A. Svedelius.

Anmälades och bordlades lagutskottets nedannämnda utlåtanden:

n:o 40, i anledning af väckt motion om tillägg till § 300 sjölagen m. m.;

n:o 41, i anledning af Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om ändrad lydelse af 13 § skiftesstadgan; samt

n:o 43, i anledning af dels väckta motioner med förslag till lag angående förbud mot kvinnors användande till arbete nattetid i vissa industriella företag, dels ock en med föranledande däraf afgifven motion.

Föredrogos, men bordlades ånyo på flere ledamöters begäran, följande den 2 innevarande månad bordlagda betänkanden, nämligen statsutskottets utlåtanden n:is 6 samt 87—90 äfvensom Första Kammarens tillfälliga utskotts utlåtande n:o 7.

Föredrogos och hänvisades till statsutskottet Kungl. Maj:ts denna dag aflämnade nådiga propositioner till Riksdagen.

1:o) angående uppförande af nytt ridhus vid krigsskolan å Karlberg;

2:o) angående understöd åt f. d. regementssadelmakaren A. O. Rosenqvist m. fl.;

3:o) angående pension å allmänna indragningsstaten åt sergenten af första klassen vid Lifregementets husarer F. E. Eklundh;

4:o) angående pension å allmänna indragningsstaten åt sergenten af första klassen vid Hallands regemente A. J. Lindskog;

5:o) angående pension å allmänna indragningsstaten för en del vid Karl Gustafs stads gevärsfaktori anställda arbetsförmän och arbetare;

6:o) angående täckande af en å anslaget till lega af hästar för kavalleriets, artilleriets, ingenjörtruppernas och trängens exercis år 1907 uppkommen brist;

7:o) angående efterskänkande af fordringsbelopp hos stärbhusdelägarne efter f. d. fanjunkaren J. W. Toll;

8:o) angående ombyggnad och utvidgning af Västernorrlands regementes skjutbana vid Sollefteå;

9:o) angående beredande af penson från allmänna indragningsstaten åt en del vid Karlsborgs fästningsbyggnad anställda arbetare m. fl.;

10:o) angående förhöjning i de från Vadstena krigsmanshuskassa till afskedadt manskap utgående underhållsbelopp m. m.;

11:o) angående pension å allmänna indragningsstaten åt tvätteriförestånderskan och arbetsledarinnan vid centralfängelset i Göteborg Maria Charlotta Kristoffersson, född Jakobsdotter Nylén;

12:o) angående beredande af ytterligare medel för utlåning från fonden för rederinäringens understödjande;

13:o) angående beredande af pension åt förre arbetsförmannen Karl Gustaf Karlsson;

14:o) angående inköp för statsverkets räkning af fastigheten under n:is 50 och 51 i kvarteret Blasieholmen i Stockholm;

15:o) angående förslag till lag om ändrad lydelse af 2 och 5 §§ i lagen den 11 oktober 1907 angående civila tjänstnehafvares rätt till pension;

16:o) angående understöd till gränsridaren Karl Johan Rautios i Pello änka Hanna Maria Isaksdotter, född Muotka och makarnes fyra minderåriga barn;

17:o) angående rätt för jordägare att inlösa till statsverket indragna hospitalsräntor m. m.;

18:o) angående pension åt extra ordinarie kontorsskrifvarne vid statens järnvägar Gustaf Wilhelm Segerman och Carl Adolf Unander;

19:o) angående bestämmande af aflöningsförmånerna åt öfveringenjören vid kraftverket vid Trollhättan;

20:o) angående förvärf af ingenjören Ernst Stridsberg tillhöriga områden å Västra Malgön;

21:o) angående fördelning af de medel, som komma att under år 1909 och 1910 afsättas till främjande af nykterhet och motarbetande af dryckenskapens följder;

22:o) angående förhöjning i pensioner, som från flottans pensionskassa utgå till afskedadt manskap;

23:o) angående användande af allmänna besparingar å rikstatsens femte hufvudtitel till anskaffning af sjukvårdsutredning för Karlskrona fästning m. m.;

24:o) angående befrielse för styckjunkaren Samuel Hedborg m. fl. från ådömd ersättningskyldighet;

25:o) angående pension å allmänna indragningsstaten till arbetaren vid Karlskrona fästningsbyggnad Anders Johan Olsson och murareförmannen därstädes Peter Månsson Hultgren;

26:o) angående upplåtelse af kronan tillhörande jordägareandelar i grufvor;

27:o) angående upplåtelse af rätt till bearbetande af icke inmutningsbara mineralfyndigheter å kronojord;

28:o) angående ny aflöningsstat för länsveterinärerna;

29:o) angående försäljning af vissa områden från det till kronopark inköpta hemmanet n:o 25 a i Hede kyrkby i Jämtlands län;

30:o) angående försäljning af ett område från förra härads-skrifvarbostället Viarp n:o 4 i Malmöhus län;

31:o) angående försäljning af en lägenhet från förra militiebostället Vådbjörntorp n:o 1 i Skaraborgs län; samt

32:o) angående försäljning af hemmanet Grönetomt n:o 1 i Skaraborgs län.

Föredrogs och hänvisades till bevillningsutskottet Maj:ts denna dag aflämnade nådiga proposition till angående bestämmande af vissa afgifter i sammanhang med anordnande af inrikes inkasseringrörelse genom postverket m. m.

Föredrogs och hänvisades till lagutskottet Kungl. Maj:ts denna dag aflämnade nådiga propositioner till Riksdagen:

1:o) med förslag till förordning om ersättning i anledning af kroppsskada, ådragen under militärtjänstgöring, lag om ändring i vissa delar af värnpliktslagen den 14 juni 1901 och förordning angående den fond, ur hvilken skall utgå ersättning, som enligt förordningen om ersättning i anledning af kroppsskada, ådragen under militärtjänstgöring, tillkommer volontär vid hären eller någon, som tillhör flottans eller kustartilleriets stammanskap; och

2:o) med förslag till lag om ändrad lydelse af § 16 i värnpliktslagen den 14 juni 1901.

Justerades tre protokollsutdrag för denna dag.

På framställning af herr talmannen beslöts, att de under dagen första gången bordlagda ärendena skulle sättas främst bland utskottsbetänkandena på föredragningslistan till nästa sammanträde.

Kammaren åtskildes kl. 3,28 e. m.

In fidem

A. v. Krusenstjerna.
